

A top-down photograph of a stethoscope and a woven basket filled with dried cannabis flowers. The stethoscope is black and lies on a dark surface. The basket is made of light-colored wood and is filled with green and yellowish cannabis buds. The background is a soft, out-of-focus brownish-orange.

CENTRUM
MEDYCYNY
KONOPNEJ

Świadomość i nastawienie Polaków do terapii marihuaną medyczną

Spis treści

- 1 Słowo wprowadzenia
- 2 Podstawowe informacje na temat marihuany medycznej
- 3 Metodologia badania
- 4 Badanie świadomości i nastawienia Polaków do terapii marihuaną medyczną
- 5 Komentarze ekspertów
- 6 O autorach raportu

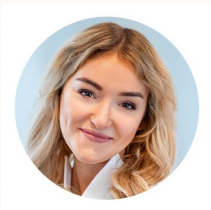

1

Słowo wprowadzenia

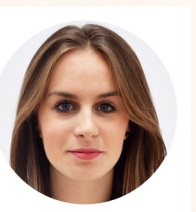

dr n. med. Magdalena Nita
Dyrektor Medyczny w Centrum
Medycyny Konopnej S.A.

Grzegorz Ciężadło
COO w Centrum Medycyny
Konopnej S.A.

Aleksandra Niemiec
Manager ds. Strategii w Centrum
Medycyny Konopnej S.A.

Szanowni Państwo,

oddajemy w wasze ręce raport z pierwszego w Polsce **badania dotyczącego świadomości Polek i Polaków na temat terapii marihuaną medyczną** i ich nastawienia do niej. Dokument został opracowany przez zespół Centrum Medycyny Konopnej S.A., w oparciu o badanie ilościowe przeprowadzone metodą CAWI przez firmę SW Research. Badanie wykonano w dniach 29.04-04.05.2022 na reprezentatywnej próbie 1005 respondentów.

Wbrew obiegowej opinii o braku świadomości w polskim społeczeństwie, badanie ujawniło, że **Polki i Polacy mają podstawową wiedzę na temat marihuany medycznej**: 59% respondentów poprawnie wskazało, że jest to lek na receptę, 34% właściwie potwierdziło, że można go kupić tylko w aptece. Dodatkowo, wśród respondentów istniało mocne przekonanie, że marihuana medyczna to środek o potwierdzonej skuteczności (76%), którego skład jest ściśle kontrolowany na każdym etapie produkcji i posiada standaryzowaną zawartość substancji aktywnych (70%).

Jednak zdecydowana **większość badanych (84%) nigdy nie spotkała się z propozycją zastosowania terapii marihuaną medyczną**, zarówno w przypadku ich samych, jak i ich bliskich. Nie jest to niespodzianką, biorąc pod uwagę, że terapię medycznymi konopiami można legalnie stosować w naszym kraju dopiero od kilku lat. Z drugiej strony, **6 na 10 badanych byłoby skłonnych skorzystać z takiej terapii**, gdyby lekarz ją im zarekomendował. To pokazuje ogromny potencjał upowszechnienia tej formy terapii wśród Polskich pacjentów.

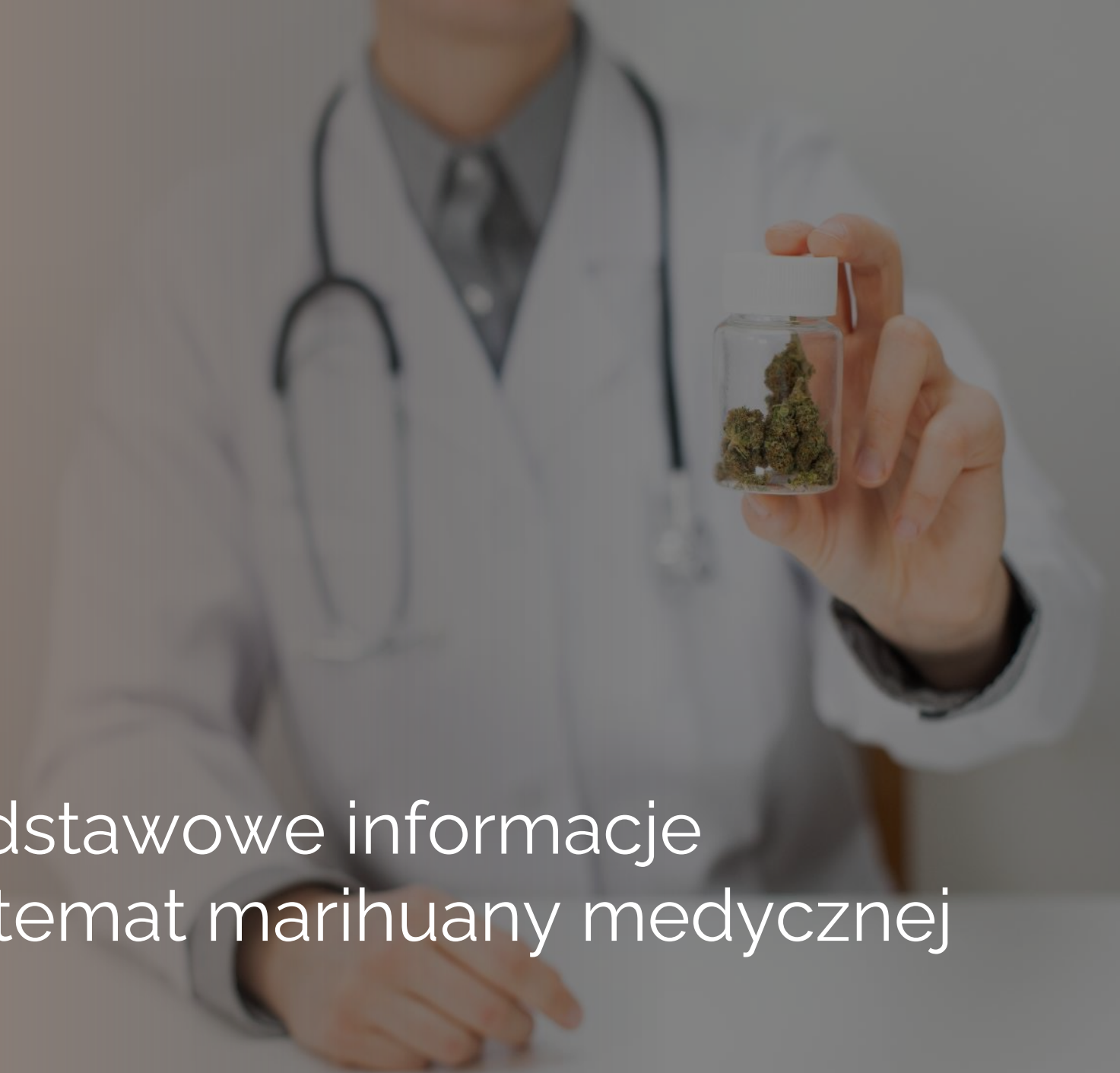
Respondenci jasno wskazali **(51%), że podejmowane w Polsce działania edukacyjne związane z tą terapią nie są na wystarczającym poziomie**. To właśnie czynniki związane z brakiem działań edukacyjnych i stereotypami, a nie kosztem samej terapii wskazali jako kluczowe bariery dla większej powszechności terapii marihuaną medyczną w kraju.

Mimo wszystko **rozwój tej terapii w Polsce w kolejnych latach będzie postępował**, a wyniki tego badania to potwierdziły: 61% badanych uważa, że świadomość na temat tej terapii wzrośnie w kolejnych latach, a 2/3 z nich jest również przekonana, że skala zastosowania terapii marihuaną medyczną będzie rosła w ciągu najbliższych 5 lat.

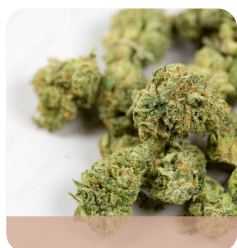
Zespół Centrum Medycyny Konopnej S.A.

2

Podstawowe informacje
na temat marihuany medycznej

Konopie i układ endokannabinoidowy

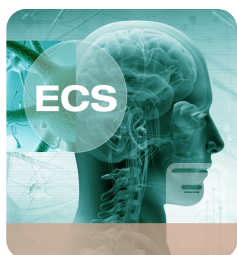

Konopie (*Canabis*) to rośliny, które wykorzystywane są przez człowieka od tysięcy lat. Do gatunku konopi siewnej zalicza się 3 podgatunki **konopie indyjskie (*Cannabis sativa indica Lam.*)**, **konopie dzikie (*Cannabis sativa ruderalis J.*)**, **konopie siewne (*Cannabis sativa sativa L.*)** To właśnie z konopi indyjskich, które zawierają substancje psychoaktywne powstaje marihuana - suszone kwiatostany żeńskie z domieszką młodych listków.

Szacuje się, że marihuana zawiera **ponad 500 związków chemicznych**, które odpowiadają za jej terapeutyczne właściwości. Przez kilkadziesiąt lat naukowcy zadawali sobie pytanie, jakie substancje zawarte w marihuanie powodują jej działanie.

Profesor Rafael Mechoulam, zwany jest Ojcem Kannabinoidów, jako pierwszy wyizolował najlepiej dzisiaj znany, a zarazem najbardziej kontrowersyjny ze względu na swoje psychoaktywne działanie związek chemiczny o nazwie **Δ^9 -tetrahydrokannabinol**, czyli **THC**. Oprócz THC istnieją również **kannabinoidy**, które nie mają potencjału psychoaktywnego, są to **kannabidiol (CBD)**, **kannabigerol (CBG)** i **kannabichromen (CBC)**, **terpeny i flawonoidy**.

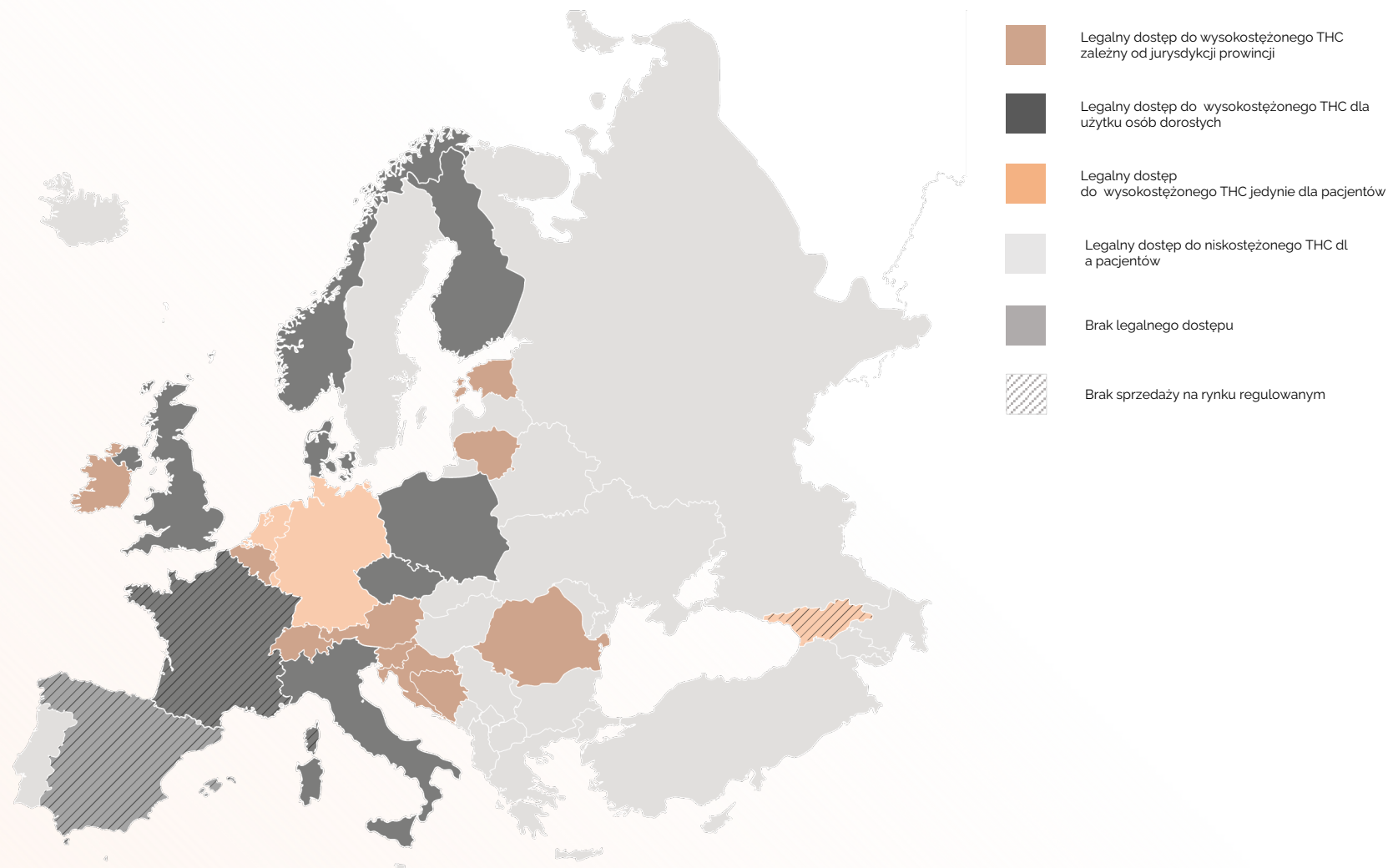

Profesor Mechoulam uznany jest również za odkrywcę **układu endokannabinoidowego**, o którego istnieniu dowiedzieliśmy się dopiero w 1992 roku!

Układ endokannabinoidowy to złożony **system występujący u każdego człowieka**, który odpowiada za homeostazę, czyli równowagę naszego organizmu. Kontroluje między innymi nasz apetyt, odczuwanie bólu, nastroj, popęd seksualny, regulację cyklu komórkowego czy sen. Nasz organizm produkuje endogenne kannabinoidy, które mają analogiczną budowę do tych występujących w marihuanie (fitokannabinoidów konopnych).

Legalizacja marihuany medycznej

- Od **listopada 2017** Polska stała się **12 europejskim krajem i jednym z nielicznych w Europie Środkowo Wschodniej**, który zalegalizował marihuanę do celów leczniczych.
- Konopie medyczne są w Polsce zdefiniowane jako „surowiec farmaceutyczny do wytwarzania leków i farmaceutyków na receptę”
- Receptę na susz medyczny może wypisać każdy lekarz z wyjątkiem lekarza weterynarii.
- W Polsce, w przeciwieństwie do wielu krajów europejskich (np. Niemiec), medyczna marihuana nie podlega refundacji w ramach systemu ubezpieczeń zdrowotnych - obowiązuje 100% odpłatności.
- W kwietniu 2022 roku weszła nowelizacja ustawy, dzięki której w Polsce **można hodować konopie w celu uzyskania surowca farmaceutycznego**. Jednak na razie legalnie medyczną marihuanę będą mogły uprawiać jedynie **instytuty badawcze pod nadzorem Ministerstwa Rolnictwa**. Na uprawę konopi i ich zbiór wymagane jest także zezwolenie Głównego Inspektoratu Farmaceutycznego.

Zastosowanie marihuany medycznej

Szczególny mechanizm działania medycznej marihuany - jej zdolność do oddziaływania na układ endokannabinoidowy - sprawia, że może ona łagodzić dolegliwości towarzyszące wielu schorzeniom. Ich lista rozszerza się wraz z przyrostem wiedzy naukowej na temat medycznej marihuany. Poniżej prezentujemy listę najlepiej znanych jednostek chorobowych, w których znajduje zastosowanie jako element leczenia skojarzonego:

NEUROLOGIA

- Stwardnienie rozsiane
- Padaczka
- Udary
- Choroby neurodegeneracyjne
- Migrena
- Inne

ONKOLOGIA

- Glejak mózgu
- Międzybłoniak
- Ból nowotworowy
- Nowotwory mózgu
- Radio i chemioterapia
- Inne

PSYCHIATRIA

- Zaburzenia snu
- ADHD
- Autyzm
- Asperger
- Nerwica
- Inne

GASTROLOGIA

- Choroba Crohna
- Zapalenie trzustki
- Zaburzenia apetytu
- Zespół jelita drażliwego (IBS)
- Refluks
- Inne

ENDOKRYNOLOGIA

- Choroby tarczycy
- Guzki tarczycy
- Mukopolisacharydoza
- Niedoczynność tarczycy (Choroba Hashimoto)

GINEKOLOGIA / UROLOGIA

- Przerost prostaty
- Zespół policystycznych jajników
- PMS
- Menopauza
- Endometrioza

REUMATOLOGIA

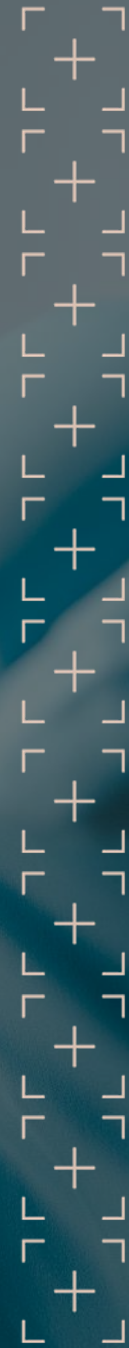
- Fibromialgia
- Osteoporoza
- Ból mięśniowy
- Zespół Ehlersa-Danlosa
- Reumatoidalne zapalenie stawów

DERMATOLOGIA

- Łuszczyca
- Wysypki
- Egzema
- Świąd
- Choroby zapalne skóry

3

Metodologia badania

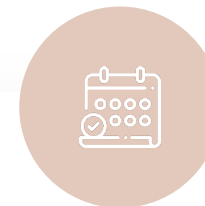
METODA

Badanie ilościowe zrealizowane zostało metodą wywiadów on-line (CAWI) na panelu internetowym SW Panel. Kwestionariusz badawczy został przygotowany przez **Centrum Medycyny Konopnej** i konsultowany z agencją **SW Research**.

DOBÓR PRÓBY

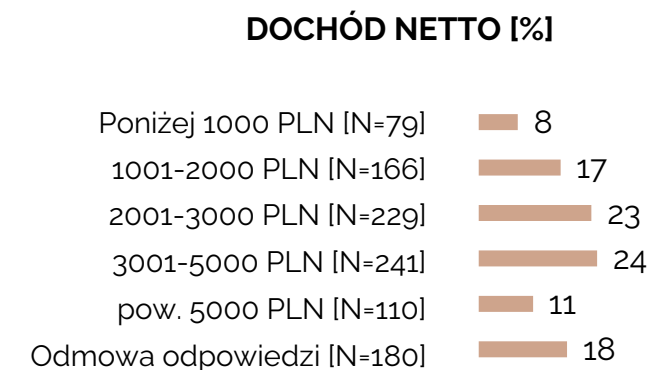
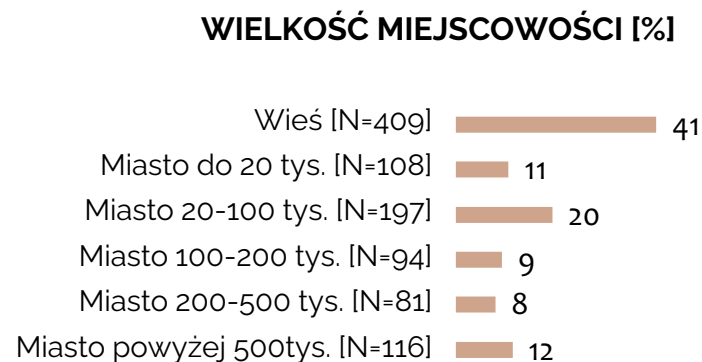
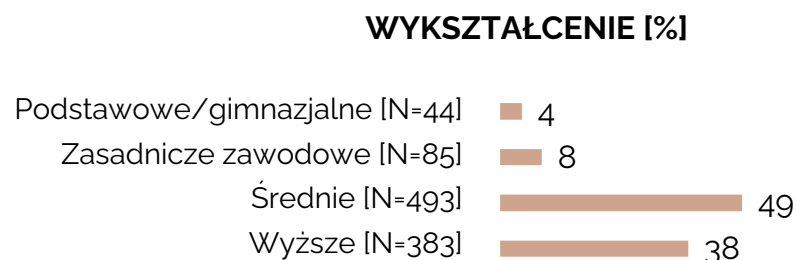
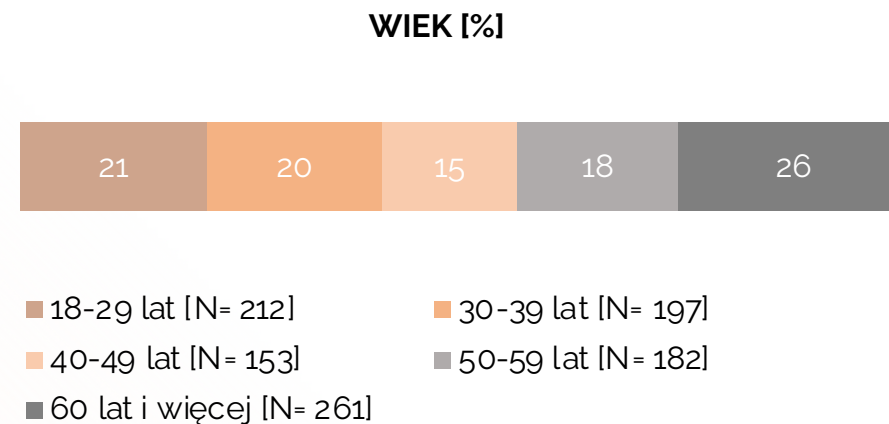
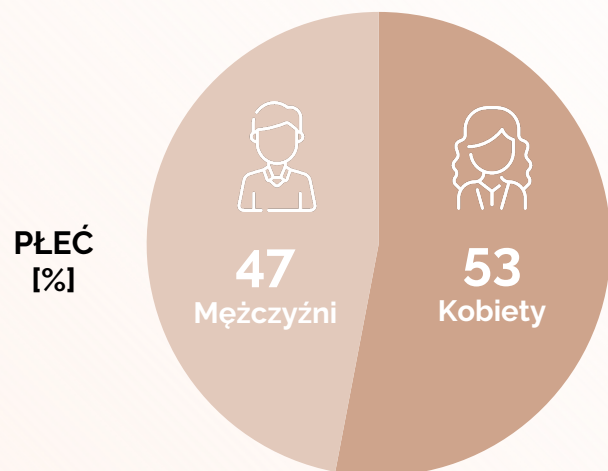
Ogólnopolska, reprezentatywna próba osób powyżej 18 roku życia, zebrana na panelu Swpanel.pl, **N=1005**.

CZAS I MIEJSCE

Badanie zostało zrealizowane w dniach **29.04-04.05.2022** roku przez SW RESEARCH Agencję Badań Rynku i Opinii metodą wywiadów on-line (CAWI) na panelu internetowym SW Panel.

Struktura demograficzna respondentów

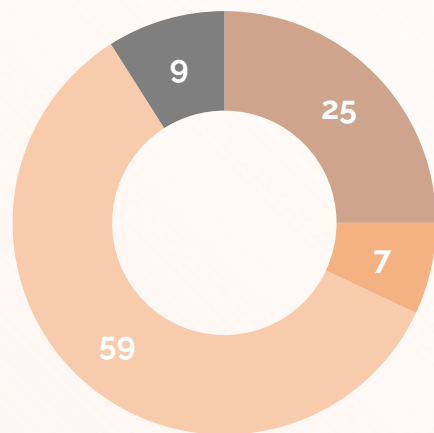

4

Badanie świadomości i nastawienia Polaków do terapii marihuaną medyczną

„W jakiej formie medyczna marihuana funkcjonuje na polskim rynku?”

Odpowiedź [w %]

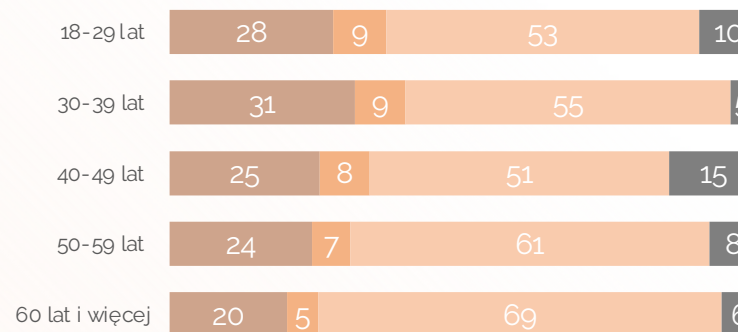
Nielegalny środek

Suplement diety

Lek na receptę

Lek dostępny bez recepty

Odpowiedź wg. struktury wiekowej [w %]

- Podczas przeprowadzonego przez nas badania, **68% respondentów zidentyfikowało medyczną marihuanę jako lek**, z czego prawie 59% poprawnie odpowiedziało, iż na polskim rynku funkcjonuje ona jedynie jako lek na receptę. Drugą najpopularniejszą odpowiedzią był **nielegalny środek** – odpowiedź tę wskazała **1/4 respondentów (25%)**
- Natomiast, gdy spojrzymy na grupy wiekowe respondentów to **najwyższą świadomość wykazują respondenci powyżej 60 roku życia** – 69% odpowiedziało, iż medyczna marihuana funkcjonuje w Polsce jako lek na receptę.

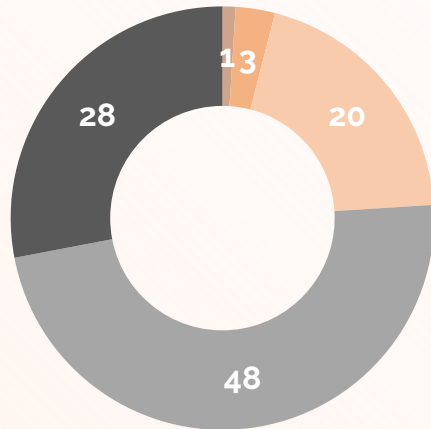
Grzegorz Ciężadło – Dyrektor Operacyjny i Członek Zarządu Centrum Medycyny Konopnej S.A.:

Na pierwszy rzut oka, wysoki odsetek osób identyfikujący marihuanę medyczną jako lek na receptę wydaje się zaskakujący, biorąc pod uwagę, że terapia ta jest w Polsce dostępna dopiero od kilku lat. Z drugiej strony, blisko 1/4 badanych dalej uważa, że jest to środek nielegalny. To sugeruje, że potrzebne jest jeszcze wiele pracy związanej z budowaniem świadomości terapii medyczną marihuaną w Polsce. Wykonanie jej należy do wszystkich interesariuszy działających w tym obszarze opieki zdrowotnej.

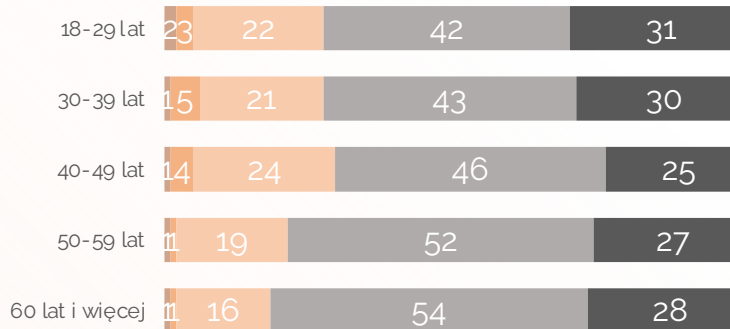
„Medyczna marihuana to środek o potwierdzonej skuteczności medycznej”

Odpowiedź [w %]

■ Zdecydowanie nie zgadzam się ■ Raczej nie zgadzam się ■ Ani się zgadzam, ani się nie zgadzam
■ Raczej zgadzam się ■ Zdecydowanie zgadzam się

Odpowiedź wg. struktury wiekowej [w %]

- Większość badanych (76%) uważa, że **medyczna marihuana to środek o potwierdzonej skuteczności medycznej**
- Jeżeli spojrzymy na odpowiedzi respondentów biorąc pod uwagę ich wiek okaże się, że wraz z nim **rośnie powszechność przekonania o potwierdzonej skuteczności medycznej marihuany** - uważa tak 85% ankietowanych w grupie wiekowej 60+ oraz 73% ankietowanych w grupie wiekowej 19-29.

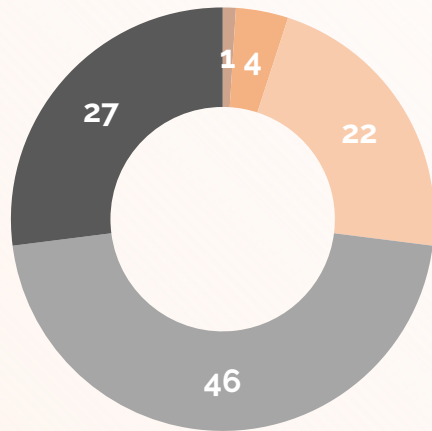
Grzegorz Ciężadło – Dyrektor Operacyjny i Członek Zarządu Centrum Medycyny Konopnej S.A.:

Zdecydowana większość respondentów zgadza się ze stwierdzeniem, że marihuana medyczna to środek o potwierdzonej skuteczności medycznej. Takie nastawienie to pozytywna wiadomość, chociaż wygląda na to, że na ten moment jest to bardziej kwestia zastyszczonej wiedzy niż własnych praktycznych doświadczeń. Powodem do zadowolenia jest na pewno wyższy odsetek osób 60+ zgadzających się z tym stwierdzeniem. Jest to bowiem grupa, która najczęściej korzysta z opieki medycznej. Terapia medycznymi konopiami może w wielu przypadkach być ważnym elementem leczenia skojarzonego, zniwelować niekorzystne objawy chorób i wyraźnie poprawić jakość życia Pacjentów i Pacjentek.

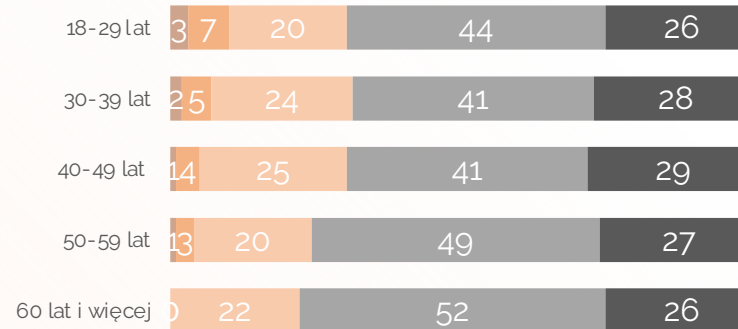
„Medyczna marihuana jest lekiem, którego skład jest ściśle kontrolowany na etapie produkcji i posiada standaryzowaną zawartość substancji aktywnych”

Odpowiedź [w %]

■ Zdecydowanie nie zgadzam się ■ Raczej nie zgadzam się ■ Ani się zgadzam, ani się nie zgadzam
■ Raczej zgadzam się ■ Zdecydowanie zgadzam się

Odpowiedź wg. struktury wiekowej [w %]

- Ponad 70% badanych zgadza się z tezą, iż marihuana medyczna to **lek, którego skład jest ściśle kontrolowany na etapie produkcji i posiada standaryzowaną zawartość substancji psychoaktywnych.**
- Największy odsetek (ponad 76%) zgodności z tym stwierdzeniem wykazały **grupy wiekowe powyżej 50 lat.**

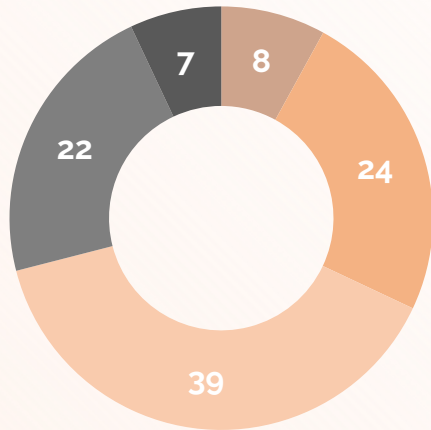
Grzegorz Ciężadło – Dyrektor Operacyjny i Członek Zarządu Centrum Medycyny Konopnej S.A.:

W świetle przepisów prawa marihuana medyczna jest surowcem farmaceutycznym i musi spełniać restrykcyjne wymagania, aby zostać zarejestrowaną i dopuszczoną do obrotu przez odpowiednią geograficznie agencję leków. Skład surowca, zarówno pod względem jakościowym, jak i ilościowym (zawartości substancji aktywnych), jest precyzyjnie określony i kontrolowany na każdym etapie produkcji. Najlepszym potwierdzeniem tej tezy jest fakt, że obecnie w Polsce dostępnych w aptekach jest jedynie 7 leków na bazie medycznej marihuany.

„Stosowanie medycznej marihuany może mieć negatywne skutki uboczne”

Odpowiedź [w %]

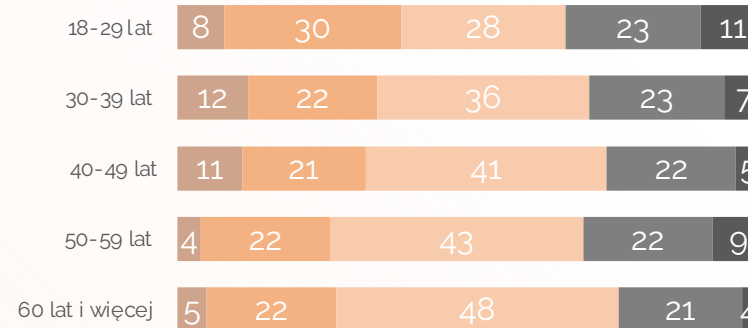

Zdecydowanie nie zgadzam się
Raczej zgadzam się

Raczej nie zgadzam się
Zdecydowanie zgadzam się

Ani się zgadzam, ani się nie zgadzam

Odpowiedź wg. struktury wiekowej [w %]

- **32% respondentów nie zgadza się z tezą**, iż medyczna marihuana może mieć negatywne skutki uboczne. **Jednocześnie prawie 4 na 10 osób nie posiada zdania w tym obszarze**, co oznacza, że brakuje im dostatecznej wiedzy na ten temat
- W **najmłodszej grupie respondentów (18-29 lat) największy odsetek osób - 38% - nie zgadza się z tezą**, że stosowanie medycznej marihuany może mieć negatywne skutki uboczne.

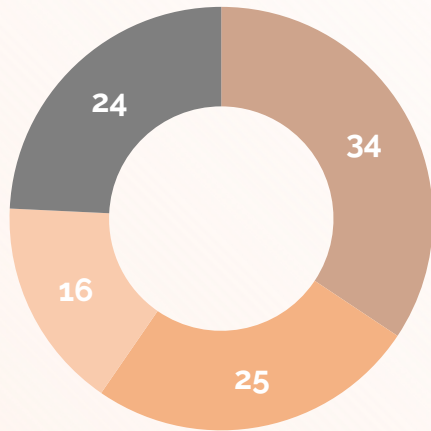
dr n. med. Magdalena Nita - Dyrektor Medyczny Centrum Medycyny Konopnej S.A.:

Mimo że terapia medyczną marihuaną uważana jest za bezpieczną – to naturalna roślina, której hodowla prowadzona jest przez firmy farmaceutyczne z zachowaniem wszelkich norm jakości – terapia może wiązać się z działaniami niepożądanymi skutkami ubocznymi, jest tak w przypadku każdego leku. Każda terapia, również terapia konopiami indyjskimi, powinna być prowadzona pod kontrolą i opieką lekarza specjalisty, który będzie czuwał nad bezpieczeństwem pacjenta lub pacjentki. Należy podkreślić, że dołączenie medycznej marihuany do klasycznego schematu leczenia przeciwbólowego umożliwia lepszą kontrolę bólu i zmniejszenie dawek silnych leków opioidowych, co wiąże się z redukcją poważnych działań niepożądanych.

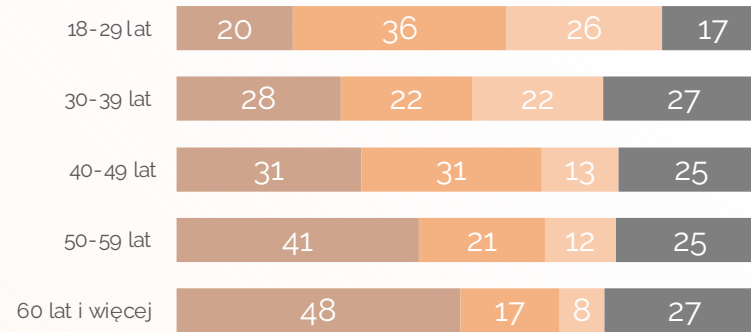
„Gdzie można zakupić medyczną marihuanę?”

Odpowiedź [w %]

■ Tylko w aptece ■ W aptece oraz specjalistycznych sklepach ■ Tylko w specjalistycznych sklepach ■ Nie wiem, trudno powiedzieć

Odpowiedź wg. struktury wiekowej [w %]

- Tylko nieco ponad 1/3 respondentów poprawnie wskazała aptekę jako miejsce, w którym można nabyć medyczną marihuanę
- Najwyższy odsetek poprawnych odpowiedzi pojawił się w starszych grupach wiekowych – 41% dla osób w wieku 50-59 lat oraz 48% wśród osób powyżej 60 roku życia

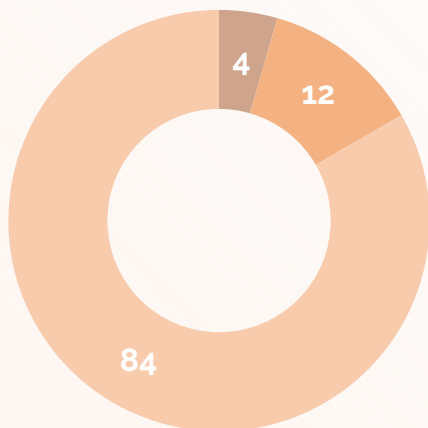
Grzegorz Ciężadło – Dyrektor Operacyjny i Członek Zarządu Centrum Medycyny Konopnej S.A.:

Jeden aspekt to wiedza badanych o tym, gdzie faktycznie można kupić marihuanę medyczną, ale dużą ważniejszą kwestią z tym powiązaną jest fakt, że dostęp do medycznej marihuany jest w Polsce ograniczony, głównie z powodu małej liczby produktów zarejestrowanych w Polsce. Pacjenci często muszą pokonywać duże odległości, aby znaleźć aptekę, która posiada taki produkt. W październiku 2021 roku w całym kraju nie można było kupić żadnego produktu, co spowodowało wiele negatywnych konsekwencji, wynikających z tego, że pacjenci musieli przerwać swoją terapię.

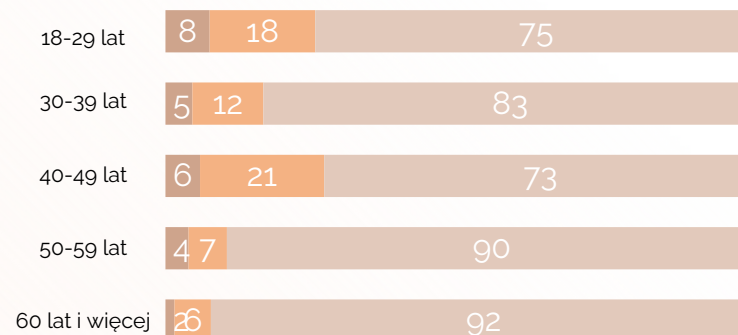
„Czy kiedykolwiek podczas procesu leczenia lekarz zaproponował Tobie lub Twojemu bliskiemu terapię medyczną marihuaną?”

Odpowiedź [w %]

■ Tak, zaproponował mi ■ Tak, zaproponował mojemu bliskiemu ■ Nie

Odpowiedź wg. struktury wiekowej [w %]

- Większość osób nigdy nie spotkało się z propozycją terapii medyczną marihuaną. **84% badanych stwierdziło, że lekarz nigdy nie zaproponował im tego rodzaju terapii. 12% osób wskazało, że zaproponowano ją ich bliskim, a jedynie 4% otrzymało propozycję terapii medyczną marihuaną od swojego lekarza**
- Doświadczenie osobistego lub pośredniego zetknięcia się z taką terapią jest **częstsze wśród młodszych grup wiekowych (do 49 roku życia).**

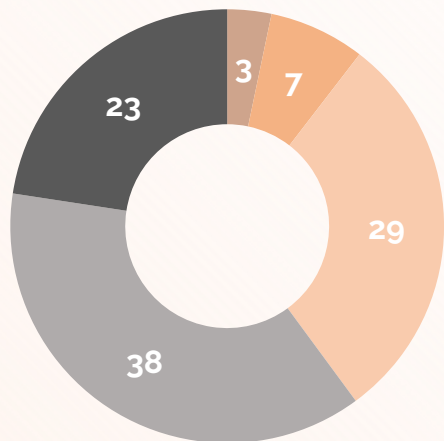

dr n. med. Magdalena Nita - Dyrektor Medyczny Centrum Medycyny Konopnej S.A.:

Tak wysoki odsetek pacjentów, którzy nie spotkali się nigdy z propozycją zastosowania terapii medyczną marihuaną nie jest niespodzianką. Sytuacja ta wynika z przynajmniej kilku czynników: (i) wczesnego etapu rozwoju samej terapii w Polsce, (ii) braku dedykowanych zajęć podczas studiów medycznych, dzięki którym każdy student medycyny miałby okazję zapoznać się z tą terapią bliżej, (iii) braku jasno określonych protokołów postępowania / prowadzenia leczenia oraz (iv) bardzo małej liczby specjalistów, którzy nabyli odpowiednią wiedzę i praktykę, aby skutecznie prowadzić taką terapię. Budowanie świadomości tej terapii wśród lekarzy będzie kluczowe dla jej rozwoju w Polsce.

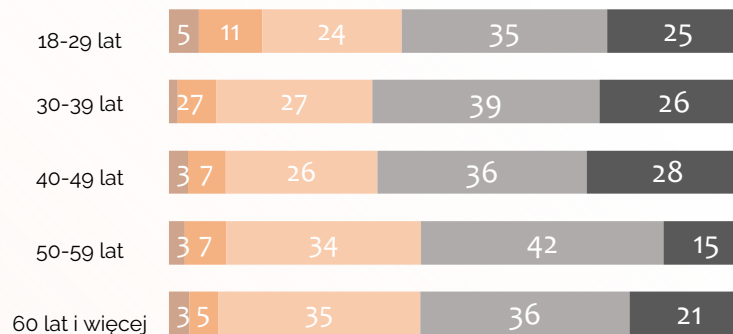
„Gdyby lekarz zasugerował Ci medyczną marihuanę, to czy byłbyś/abyś skłonny/a skorzystać z takiej terapii?”

Odpowiedź [w %]

■ Zdecydowanie nie ■ Raczej nie ■ Nie wiem, trudno powiedzieć ■ Raczej tak ■ Zdecydowanie tak

Odpowiedź wg. struktury wiekowej [w %]

- Nastawienie do potencjalnej terapii medyczną marihuaną jest raczej pozytywne wśród respondentów. **6 na 10 osób byłaby skłonna skorzystać z takiej terapii.** Jedynie 3% osób wyraziło zdecydowanie negatywną, a 7% raczej negatywną opinię wobec takiej możliwości. 29% nie ma zdania na ten temat.
- Różnice w wyszczególnionych grupach nie są duże, choć możemy zauważyć większą polaryzację opinii wśród osób najmłodszych (16% na „nie”, 60% na „tak”) oraz większą niepewność wśród osób najstarszych (34%-35%).

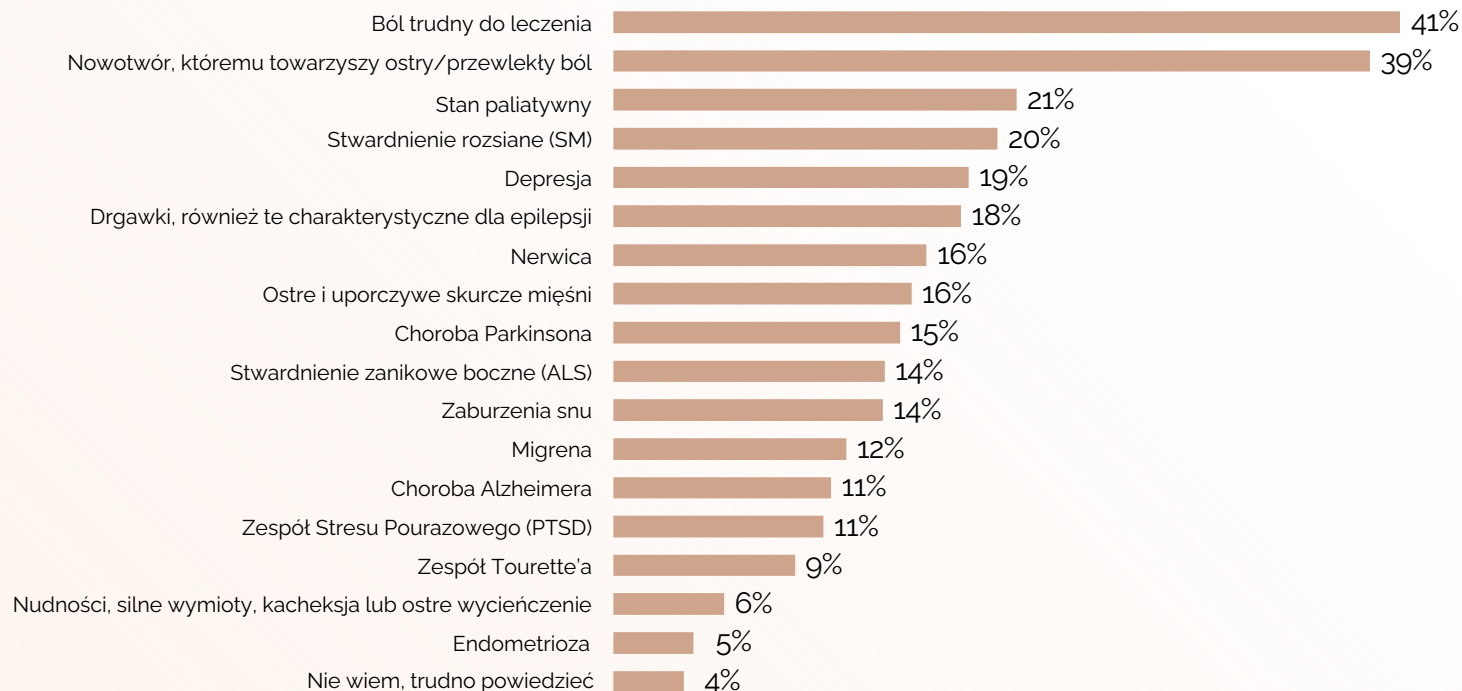

dr n. med. Magdalena Nita - Dyrektor Medyczny Centrum Medycyny Konopnej S.A.:

Ponad 60% respondentów wyraziło chęć zastosowania terapii marihuaną medyczną po rekomendacji lekarza, a tylko 10% odrzuciłoby taką opcję. To pokazuje jak duży jest jej potencjał do rozwoju, jak również to, że polscy pacjenci są pozytywnie nastawieni do nowych, innowacyjnych terapii.

„Z podanych schorzeń wybierz te, przy których, według twojej wiedzy i doświadczenia, zastosowanie może mieć terapia marihuana medyczną”

Odpowiedź [w %]

- Respondenci, pytani o zastosowanie terapii marihuaną medyczną, najczęściej - 41% - wskazywali na **przypadki bólu trudnego do leczenia oraz leczenia nowotworu, któremu towarzyszy ostry/przewlekły ból**.
- Z drugiej strony 19% badanych, wybrało opcję nie wiem/trudno powiedzieć

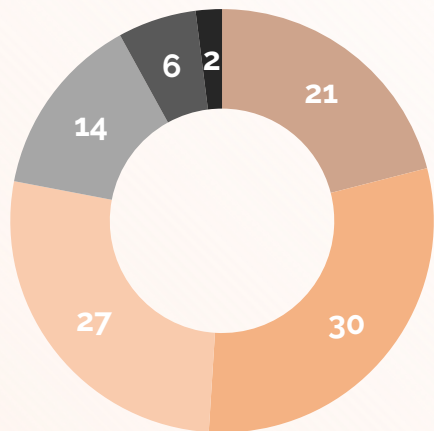

dr n. med. Magdalena Nita - Dyrektor Medyczny Centrum Medycyny Konopnej S.A.:

Trzeba zaznaczyć, że terapia medycznymi konopiami łagodzi symptomy wymienionych chorób i poprawia jakość życia codziennego chorujących, dlatego powinna występować jako element leczenia skojarzonego. Zdecydowana największa liczba respondentów kojarzy terapię medyczną marihuaną z chorobami z zakresu (i) neurologii, (ii) onkologii i medycyny paliatywnej, a także (iii) psychiatrii / zdrowia psychicznego. Porównując wyniki tego badania do struktury pacjentów, którym pomaga Centrum Medycyny Konopnej, możemy potwierdzić, iż zdecydowaną większość stanowią osoby ze schorzeniami właśnie w tych obszarach.

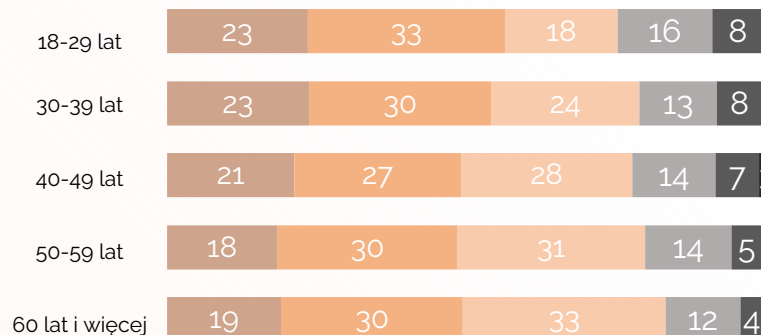
„Czy w Polsce są podejmowane działania na odpowiednim poziomie w zakresie edukacji na temat leczenia medyczną marihuaną?”

Odpowiedź [w %]

■ Zdecydowanie nie
■ Nie wiem, trudno powiedzieć
■ Zdecydowanie tak

Odpowiedź wg. struktury wiekowej [w %]

■ Raczej nie
■ Raczej tak
■ Moim zdaniem nie ma potrzeby takiej edukacji w Polsce

- Ponad połowa respondentów uważa, że działania dotyczące edukacji o możliwości leczenia medyczną marihuaną w Polsce nie są podejmowane na odpowiednim poziomie (21% - zdecydowanie nie, 30% - raczej nie).
- Negatywna opinia jest powszechniejsza wśród osób w wieku 18-29 lat (23% i 33%). Aż 27% osób nie wyraziło swojej opinii na ten temat; odsetek ten jest wyższy wśród starszych grup wiekowych (33% 60 lat i więcej).

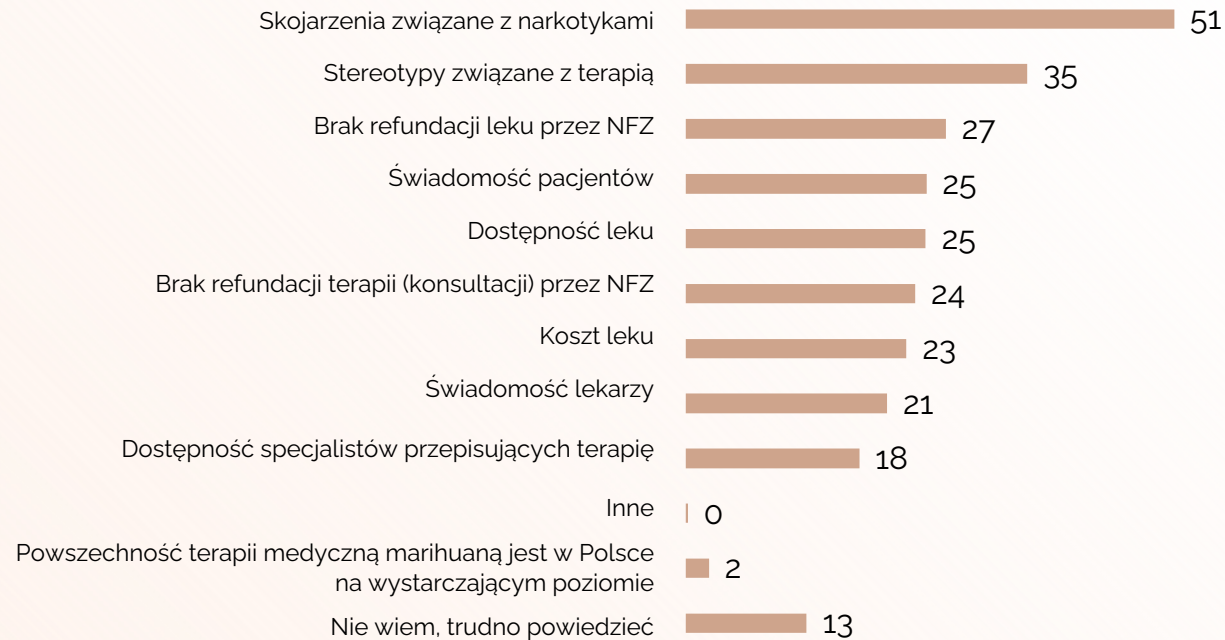
Grzegorz Ciężadło – Dyrektor Operacyjny i Członek Zarządu Centrum Medycyny Konopnej S.A.:

Respondenci w większości stwierdzają, że działania związane z budowaniem znajomości terapii marihuaną medyczną są w Polsce na nieodpowiednim poziomie i trudno się z tym nie zgodzić. Brak jest kompleksowego podejścia w polskim systemie ochrony zdrowia do tej terapii, począwszy od braku samego kształcenia lekarzy w tym obszarze, poprzez brak jasno określonych protokołów leczenia pacjentów, aż po brak refundacji i jej promocji wśród pacjentów

„Co według Ciebie najbardziej ogranicza powszechność terapii medyczną marihuaną w Polsce?”

Odpowiedź [w %]

- **Najważniejsze ograniczenia** dla powszechności terapii medyczną marihuaną w Polsce, to według respondentów **skojarzenia związane z narkotykami (51%)**, **stereotypy związane z terapią (35%)**, a **także brak refundacji leku przez NFZ (27%)**
- Z drugiej strony **tylko 2% respondentów stwierdziła, że powszechność zastosowania tej terapii w Polsce jest na wystarczającym poziomie**

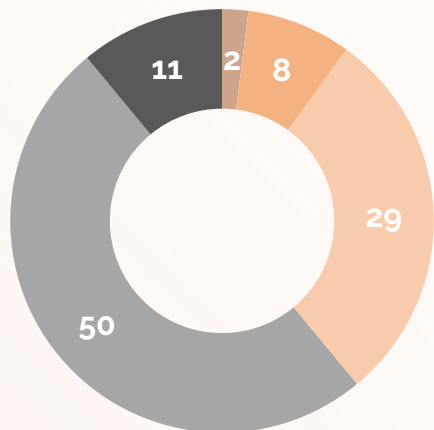
Grzegorz Ciężadło – Dyrektor Operacyjny i Członek Zarządu Centrum Medycyny Konopnej S.A.:

Tak naprawdę większość odpowiedzi da się sprowadzić do dwóch typów barier związanych ze (i) świadomością / znajomością terapii – wskazania 1,2,4, 8 oraz (ii) z dostępnością rozumianą jako wysoki koszt (3,6,7) oraz samą fizyczną dostępnością leku w aptekach (5). Wskazania badanych jasno pokazują, że bariery związane ze znajomością terapii marihuaną medyczną, a nie sam jej koszt, stanowią główne ograniczenie w jej rozwoju. Nad ich neutralizacją musi skupić się wysiłek wszystkich zainteresowanych dalszym rozwojem tej terapii w Polsce

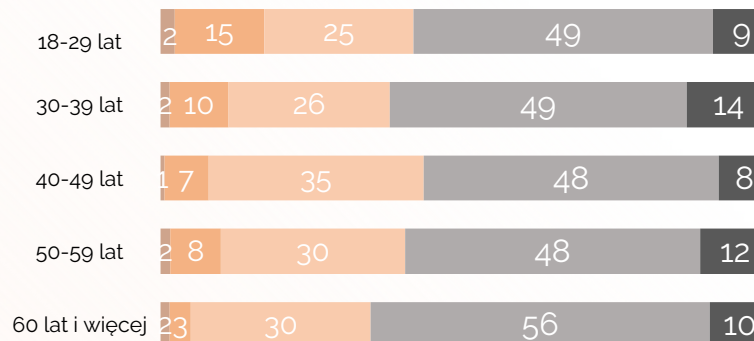
„Czy myślisz, że w ciągu najbliższych 5 lat świadomość społeczna na temat medycznej marihuany będzie rosnać?”

Odpowiedź [w %]

■ Zdecydowanie nie ■ Raczej nie ■ Nie wiem, trudno powiedzieć ■ Raczej tak ■ Zdecydowanie tak

Odpowiedź wg. struktury wiekowej [w %]

- Zapytani o perspektywę najbliższych 5 lat, badani uznali, że **świadomość społeczna na temat medycznej marihuany będzie rosnać**. Zgodziło się z tym **61%** respondentów.
- Najwięcej pozytywnych odpowiedzi pojawiło się w grupie osób powyżej 60 roku życia (66%). Jednocześnie **29% respondentów nie wie czy świadomość społeczna będzie rosnać**. Najwięcej odpowiedzi „nie wiem, trudno powiedzieć” zostało udzielonych w grupie w wieku 40-49 lat (35%).

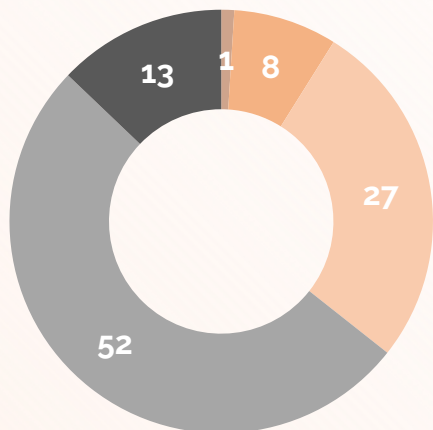
Grzegorz Ciężadło – Dyrektor Operacyjny i Członek Zarządu Centrum Medycyny Konopnej S.A.:

Jestem pewien, że świadomość społeczna terapii medyczną marihuaną będzie rosnać w kolejnych latach i zdecydowana większość respondentów podziela tę opinię. Coraz więcej lekarzy otwiera się na terapię konopną i sami edukują się w tym kierunku, albo rekomendują swoim pacjentom specjalistyczne placówki. Z drugiej strony, polscy pacjenci i pacjentki są coraz bardziej świadomi, sami poszukują wiedzy oraz nieinwazyjnych rozwiązań, które pomogą im poradzić sobie z ich problemami zdrowotnymi.

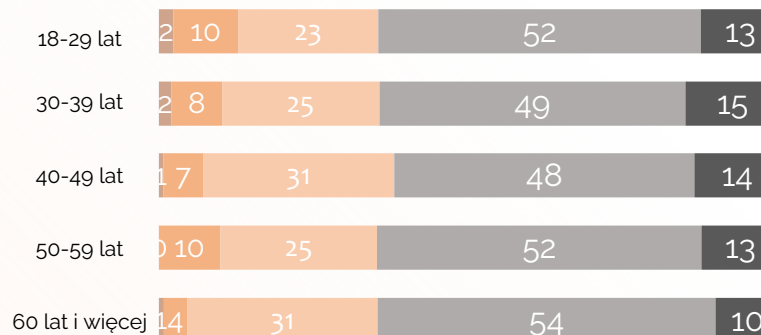
„Czy myślisz, że w ciągu najbliższych 5 lat skala leczenia medyczną marihuaną będzie rosła?”

Odpowiedź [w %]

■ Zdecydowanie nie ■ Raczej nie ■ Nie wiem, trudno powiedzieć ■ Raczej tak ■ Zdecydowanie tak

Odpowiedź wg. struktury wiekowej [w %]

- Większość badanych – **blisko 2/3 – uznała, że w ciągu najbliższych 5 lat będzie też rosła skala leczenia medyczną marihuaną (65%)**. 9% respondentów nie zgodziło się z tą prognozą, a 27% nie wie czego należy się spodziewać.
- Co ciekawe, osoby w wieku 18-29 lat są najbardziej negatywnie nastawione do wizji wzrostu skali leczenia medyczną marihuaną (2% - zdecydowanie nie, 10% - raczej nie)

Grzegorz Ciężadło – Dyrektor Operacyjny i Członek Zarządu Centrum Medycyny Konopnej S.A.:

Nie mamy wątpliwości, że marihuana medyczna będzie stosowana coraz częściej jako element wspierający kompleksowe leczenie różnego rodzaju problemów zdrowotnych. Podobnie jak w innych krajach, które przeszły taką samą drogę rozwoju, kilka czynników będzie miało kluczowe znaczenie: po pierwsze - rosnąca świadomość korzyści, które daje ta terapia wśród pacjentów i lekarzy, po drugie - rosnąca liczba specjalistycznych placówek, gdzie pacjenci mają szansę na profesjonalną opiekę i dostosowaną do siebie odpowiednią ścieżkę leczenia, i po trzecie - stopniowo rosnąca liczba leków zawierających marihuanę medyczną na polskim rynku

5

Komentarze ekspertów

**dr n. med. Dorota
Rogowska-Szadkowska**

Współtworzyła jeden z pierwszych w Polsce oddziałów dla osób z HIV/AIDS, autorka ponad 150 publikacji naukowych i popularnonaukowych dotyczących różnych aspektów HIV/AIDS.. Jest autorką książek „Medyczna marihuana. Historia hipokryzji” (2016 rok) i „Komu pomaga medyczna marihuana (2022 rok), wydanych przez Wydawnictwo Krytyki Politycznej. Pracuje w Zakładzie Medycyny Rodzinnej Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku..

W 2017 roku zalegalizowano w Polsce stosowanie marihuany w celach terapeutycznych. W terminologii ustawy medyczna marihuana to „konopie inne niż włókniste”, które są surowcem farmaceutycznym. Ten surowiec w aptekach pojawił się dopiero z lata później.

Wiosną 2022 roku Centrum Medycyny Konopnej z Warszawy przeprowadziło badania ankietowe wśród reprezentatywnej grupy Polaków (n = 1005 osób) dotyczące ich świadomości i nastawienia do medycznej marihuany. Okazało się, że dla 68% ankietowanych marihuana jest lekiem, przy czym 59% uważa ją za lek dostępny tylko na recepty, 9% - za lek do kupienia bez recepty, ale 25% uważa ją za nielegalny narkotyk. Podobny odsetek badanych (24%) nie wie, gdzie kupić medyczną marihuanę. Na pytanie, czy lekarze proponowali taką terapię tylko 4% ankietowanych odpowiedziało, że tak, a 10% badanych proponowano ją ich bliskim. Ale ponad 80% badanych lekarze takiej terapii nie proponowali. Interesujące jest, że 6 na 10 badanych byłoby skłonnych z terapii marihuaną skorzystać, a za najczęstsze wskazania uznano ból trudny do leczenia (41%), ból związany z chorobami nowotworowymi (39%), w opiece paliatywnej (21%). Jednocześnie 21% badanych uznało, że edukacja dotycząca medycznej marihuany jest zdecydowanie niedostateczna, 30% że raczej niedostateczna. W opinii 51% badanych w szerszym jej stosowaniu przeszkadza skojarzenie z narkotykiem (51%) i brak refundacji (35%). Mimo to wielu badanych sądzi, że w ciągu najbliższych 5 lat będzie rostała świadomość społeczna dotycząca zastosowań medycznych marihuany i zakres jej stosowania.

Uzyskane wyniki wskazują że wprawdzie ankietowani wykazują dość dużą wiedzę dotyczącą zastosowań medycznych marihuany, ale nie ułatwiono im w żaden sposób dostępu do rzetelnych informacji na ten temat i w dalszym ciągu bywa podzielana opinia, że to tylko nielegalny narkotyk.

Lekarze nie proponują medycznej marihuany swoim pacjentom, gdyż w programach nauczania uczelni medycznych nie było i nie ma nadal edukacji dotyczącej medycznych zastosowań marihuany. Niezwykle potrzebne jest krzewienie rzetelnych informacji na ten temat, co jest trudne, gdyż wielu lekarzy jest przeciwnych jej stosowaniu, bo tak ich uczono, a nigdy nie wiedzieli jej efektów terapeutycznych u swoich pacjentów, bo jej nie stosują. Marihuana medyczna nie jest panaceum, ale w wielu chorobach, z którymi konwencjonalna medycyna sobie nie radzi to właśnie ona łagodzi wiele dolegliwości, poprawia jakość życia, pozwala godnie żyć ciężko chorym ludziom. Medyczna marihuana jest środkiem często skutecznym i bezpiecznym, a dostęp do niej powinien być prawem człowieka.

**dr n. med. Magdalena
Nita**

Absolwentka WUM, gdzie jest również wykładowcą.

Pracuje w Klinice Chirurgii Ogólnej i Transplantacyjnej UCK WUM.

Dyrektor Medyczny w Centrum Medycyny Konopnej, gdzie opracowała terapię medyczną marihuaną. Swoje doświadczenie zdobywała od najlepszych specjalistów w kraju i za granicą. Jest autorką i współautorką licznych publikacji w recenzowanych czasopiśmiech.

Kilka lat temu, kiedy rozpoczęliśmy starania nad rozpowszechnieniem terapii medyczną marihuaną w Polsce wiedza na ten temat była znikoma. Zarówno środowisko medyczne jak i pacjenci podchodzili do tej formy terapii z dużą rezerwą, mimo iż doniesienia o jej pozytywnym wpływie były obiecujące. Doświadczenie i całą wiedzę czerpaliśmy od naszych zagranicznych kolegów, gdzie ten rodzaj terapii był -i nadal jest coraz bardziej dostępny i stosowany z dużym powodzeniem jako mono- lub terapia towarzysząca – na przykład u pacjentów z dolegliwościami bólowymi o różnej etiologii.

Uważam, że z perspektywy czasu świadomość pacjentów i podejście do medycznej marihuany uległa znacznej poprawie, co możemy zauważyć również na podstawie przedstawionych wyników raportu. Dotychczas w Polsce społeczeństwo w dużej mierze kierowało się stereotypami, negatywnymi opiniami, lub mitami na temat „wszechmocy” konopi indyjskich. W Centrum Medycyny Konopnej podczas wizyt spotykam pacjentów, którzy swoją wiedzę bardzo często opierają na informacjach z Internetu, ponieważ boją się zapytać o terapię medyczną marihuaną swojego lekarza. Wśród nich często krąży opinia o przeciwnowotworowym działaniu konopi indyjskich porównywalnych do chemio-, immuno-, radioterapii, czy chirurgii- otóż należy bardzo mocno podkreślić, że obecnie nie ma wystarczających dowodów na przeciwnowotworowe działanie medycznej marihuany.

Należy natomiast zaznaczyć jej potwierdzony wpływ w redukcji nudności, wymiotów indukowanych chemioterapią i poprawę apetytu-co ma istotne znaczenie u chorych w kacheksji. Udowodniono pozytywny wpływ medycznej marihuany w terapii u chorych z chorobami neurodegeneracyjnymi. Wykazano redukcję spastyczności i drżenia. Terapia wykorzystywana jest również w gastroenterologii między innymi w nieswoistych chorobach zapalnych jelit, czy zespole jelita drażliwego (IBS). Pacjenci stosujący terapię zgłaszają poprawę jakości życia, polepszenie jakości snu i zmniejszenie dolegliwości bólowych. Podsumowując terapia medyczną marihuaną ma udowodnione działanie przeciwbólowe- pozwala to na redukcję dawek silnych leków przeciwbólowych, dając możliwość lepszej walki z bólem i działaniami niepożądanymi opiatów.

Sądzę, że kluczowa jest popularyzacja rzetelnych informacji na temat terapii medyczną marihuaną wśród pacjentów i lekarzy. Publikowanie raportów i wyników leczenia oraz wymiana doświadczeń pomiędzy lekarzami prowadzi do tworzenia standardów leczenia i kwalifikacji do terapii. To wszystko przyczynia się do pogłębienia wiedzy, a co za tym idzie pomocy pacjentom i poprawy ich komfortu życia.

**mgr. farm. Paweł
Kozaczuk**

Kierownik apteki ogólnodostępnej we Wrocławiu, farmaceuta praktyk, w trakcie specjalizacji z farmacji klinicznej. Od 2020 roku koordynator projektu uruchomienia pierwszej w Polsce pracowni receptury surowca Cannabis sativa (odbyty staż we Włoszech, przygotowanie projektu pracowni, sporządzanie różnych postaci leku). Prowadzi szkolenia na temat sporządzania i zastosowania leków recepturowych z Cannabis sativa dla farmaceutów i lekarzy.

Surowiec medycznej marihuany w postaci kwiatostanów konopi trafił do aptek w 2019, początki były dość trudne z powodu ograniczonej dostępności, krótkich dat ważności produktu, wysokiej ceny zakupu i braku refundacji. Dodatkowo brakowało jasnych wytycznych dla aptek dot. obchodzenia się z pierwszym na polskim rynku surowcem roślinnym o statusie środka odurzającego co również przyczyniało się negatywnie do decyzji zakupu surowca na stan apteki, a w rezultacie wpływało na jego dostępność dla pacjentów. Z drugiej strony borykaliśmy się z systemami informatycznymi do wypisywania e-recept, które na początku nie radziły sobie z poprawną generacją recepty na lek recepturowy zabierający w swoim składzie konopie, co w nakładającym się okresie pandemii COVID-19, sprawiło mnóstwo problemów dla pacjentów, lekarzy i farmaceutów.

Z perspektywy pacjentów, jak zresztą potwierdza raport, pewnym ograniczeniem w podjęciu terapii jest skojarzenie związane z narkotykami (51%) i stereotypy związane z terapią (35% ankietowanych) - w Polsce póki co dominującą formą podania leku jest waporyzacja, która nadal kojarzy się z nielegalnym używaniem konopi. Tutaj kłania się brak działań dotyczących edukacji na temat leczenia - 51% respondentów wyraziło pogląd o braku edukacji na odpowiednim poziomie.

Pomimo w/w trudności liczba pacjentów korzystających z terapii z roku na rok rośnie w imponującym tempie. Byli to już stali pacjenci kontynuujący leczenie, ale także coraz więcej nowych, którzy podjęli decyzję z powodu braku skuteczności konwencjonalnej farmakoterapii, coraz większej ilości świadectw osób, którym lek pomógł i coraz szerszej dostępności do lekarzy specjalizujących się w prowadzeniu terapii medyczną marihuaną. Tendencje wzrostową potwierdzają wyniki raportu - obecnie ponad 60% respondentów byłoby skłonnych skorzystać z terapii po rekomendacji lekarza. Natomiast aż 76% ankietowanych osób uważa, że medyczna marihuana to środek o potwierdzonej skuteczności medycznej.

Z czasem sytuacja ulegała poprawie - termin ważności surowców uległ wydłużeniu, poprawiła się dostępność, ilość i różnorodność zarejestrowanych produktów. W 2021 pojawiły się na rynku nowe postaci leku recepturowego tj. krople podjęzykowe, maści, żele, czopki, globulki, kapsułki. Nowe formy podania umożliwiają szerszą indywidualizację terapii, nowe możliwości leczenia, zastosowania (np. dermatologia), precyzyjniejsze dawkowanie. Na początku 2022 roku surowiec konopi oferowały 3 firmy, dziś (sierpień 2022) mamy już 7 podmiotów. Co ważne, spośród zarejestrowanych produktów zaczęły pojawiać się odmiany konopi o różnym stosunku THC do CBD co przekłada się na rozszerzenie wskazań terapeutycznych.

6

O autorach raportu

dr n. med. Magdalena Nita

Absolwentka WUM, gdzie jest również wykładowcą.

Pracuje w Klinice Chirurgii Ogólnej i Transplantacyjnej UCK WUM. Dyrektor Medyczny w Centrum Medycyny Konopnej, gdzie opracowała terapię medyczną marihuana.

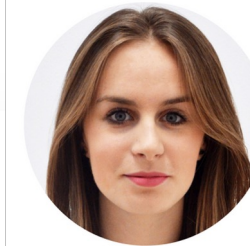

Grzegorz Ciężadło

Absolwent ESCP Europe w Paryżu na kierunku finanse.

Pracował w zespole doradztwa strategicznego PwC, a także w Grupie Scanmed jako Dyrektor ds. Strategii i Rozwoju Biznesu.

Obecnie Dyrektor Operacyjny i Członek Zarządu w Centrum Medycyny Konopnej.

Aleksandra Niemiec

Absolwentka SGH i programu CEMS MIM na University of Sydney

Pracowała w PwC doradzając klientom z sektora ochrony zdrowia oraz w Dziale Strategii Grupy Scanmed.

Obecnie Strategy & Operations Manager w Centrum Medycyny Konopnej.

Centrum Medycyny Konopnej

Centrum Medycyny Konopnej to podmiot medyczny wyspecjalizowany w leczeniu bólu, również przy pomocy medycznej marihuany. W jednym miejscu skupiamy lekarzy różnych specjalizacji medycznych, aby świadomie i bezpiecznie zapewnić pacjentom i pacjentkom dostęp do terapii medycznymi konopiami.

Centrum medycyny Konopnej świadczy swoje usługi w ramach:

- **Telekonsultacji** (www.centrum-mk.pl)
- **Wizyt stacjonarnych** w placówce zlokalizowanej w Warszawie, ul. Waliców 11 (Mennica Residence)
- **Wizyt domowych** w następujących miastach: Warszawa, Lublin, Kraków, Kielce

Zapraszamy do kontaktu z Centrum Medycyny Konopnej!

Centrum Medycyny Konopnej

Klinika stacjonarna w Warszawie

Adres: Ul. Waliców 11/U10 (Budynek Mennica Residence)
00-851 Warszawa

Opiekun pacjenta

+48 731 936 666

Strona internetowa

www.centrum-mk.pl

